

SOCIALMINISTERIET

Folketingets Socialudvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail sm@sm.dk

Dato: 31. maj 2005

JAP/ J.nr. 601-31

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 18. maj 2005 følger hermed – i 5 eksemplarer – socialministerens svar på spørgsmål nr. 330 ad L 38

Spørgsmål nr. 330:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen fra Rådet for Socialt Udsatte, jf. L 38 - bilag 49”

Svar:

Rådet for Socialt Udsatte har i et brev fra den 13. maj 2005 til Socialudvalget givet udtryk for, at man er grundlæggende enig i kommunalreformens indhold, dvs. at kommunernes myndighedsansvar bliver styrket.

Rådet har dog har også nogle punkter, hvor man mener, der kan ske forbedringer, således at indsatsen over for de socialt udsatte grupper styrkes.

I det følgende vil de enkelte punkter blive kommenteret.

1. Krav om udarbejdelse af en lokal politik på udsatteområdet.

Rådet mener, at kommunernes øgede myndighedsansvar skal følges af et krav til kommunalbestyrelserne om at udarbejde en lokal udsattepolitik. Rådet mener, der er en risiko for at gruppen vil blive nedprioriteret.

Svar

Ved kommunalreformen vil betydeligt større og mere bæredygtige kommuner få det fulde myndigheds-, forsynings- og finansieringsansvar.

Jeg er således overbevist om, at de større og mere bæredygtige kommuner vil leve op til deres ansvar.

Det skal i øvrigt understreges, at regeringen vil styrke indsatsen for de udsatte grupper. Det fremgår således af regeringsgrundlaget, at regeringen stiler mod, at en væsentlig del af de årlige satspuljer på ca. 500 mio. kr. anvendes

til de udsatte grupper. Indsatsen vil bl.a. blive prioriteret på grundlag af den årlige rapport fra Rådet for Socialt Udsatte.

Der er således efter min opfattelse ikke grundlag for at tro, at indsatsen vil blive nedprioriteret.

2. Personligt tilknyttet sagsbehandler

Rådet ser gerne, at de udsatte får en personlig tilknyttet sagsbehandler, som kan koordinere den ofte mangesidede indsats.

Svar

Jeg mener, at det ville være et brud med det kommunale selvstyre, hvis jeg i detaljer dikterede kommunerne, hvordan de skal organisere deres forvaltning og indsats.

3. Døgnhuse

Rådet mener, at det er utilfredsstillende, at bestemmelsen om døgnhuse er taget ud af serviceloven og placeret i sundhedsloven.

Svar

I forbindelse med udformningen af den nye servicelov skulle der tages stilling til, hvordan den nugældende servicelovs bestemmelse om døgnhuse mest hensigtsmæssigt skulle placeres i den nye lovgivning.

Døgnhusebestemmelsen i den nuværende servicelovs § 93, stk. 2, adskiller sig på flere måder fra de øvrige bestemmelser om botilbud i serviceloven:

- Det er i realiteten en sygehusydelse, men servicelovens bestemmelser om magtanvendelse gælder
- Der er ikke betalingspligt for beboerne
- Det er amtskommunen, der opretter og visiterer. Kommunen er således slet ikke med inde i billedet.
- Det er amtskommunen, der finansierer 100 %

Døgnhuse bliver anvendt til et alternativt ophold i forhold til et ophold på en psykiatrisk afdeling eller som udslusningsbolig fra en psykiatrisk afdeling. I realiteten har kommunerne derfor ikke haft noget at gøre med døgnhuse. Og det var derfor vanskeligt at se, hvilke incitamentter kommunerne fremover skulle have for at oprette døgnhuse.

Disse særlige forhold medførte, at det ikke vurderedes hensigtsmæssigt blot at sætte bestemmelsen sammen med andre former for midlertidigt ophold i den nye servicelov.

Aftaleteksten til det politiske forlig mellem regeringen og Dansk Folkeparti fastlægger, at ansvaret for og driften af den behandlende psykiatri ligger i

regionerne. Dette førte til beslutning om at lade det være regionerne, der får kompetencen til at oprette og drive tilbuddene, og at visitationen fortsat skal ske via de psykiatriske afdelinger.

I døgnhusene er det dog fortsat servicelovens magtanvendelsesregler, der skal benyttes.

Den valgte løsning afspejler sig derfor i § 75 stk. 2 i forslaget til sundhedsloven med de dertil knyttede bemærkninger.

4. Godkendelse og tilsyn

Rådet mener fortsat, at der er behov for en uafhængig instans gerne under staten til at foretage godkendelser og tilsyn.

Svar

Det vurderes at være en fordel, at en myndighed med lokalt kendskab godkender og fører tilsyn med de private opholdssteder og døgntilbud. Det må samtidig anses for en stor fordel, at myndigheds- og forsyningsansvar samles hos den myndighed – kommunen – som er tættest på forholdene og som har det faglige indblik.

Det forhold, at samme myndighed både godkender private opholdssteder/botilbud og selv driver døgntilbud, er ikke en ny situation, der indføres med kommunalreformen. I dag har amterne således denne rolle, da de både godkender private opholdssteder/botilbud og selv driver døgntilbud.

5. Udviklingsansvaret

Rådet finder, at udviklingen af tilbuddene ikke bør finansieres via taksterne men via en særlig udviklingspulje.

Svar

Kommunerne får det fulde myndigheds-, forsynings- og finansieringsansvar på det sociale område. Herunder hører også ansvaret for, at der løbende udvikles tilbud, som modsvarer borgernes behov. Regionerne vil ligesom andre leverandører være interesserede i at kunne tilbyde pladser, som kvalitativt kan leve op til efterspørgslen.

Regionerne får et ansvar for en løbende faglig udvikling af indholdet i de regionalt drevne tilbud svarende til udviklingen i behovene. Det gælder såvel i forhold til udvikling i behovene hos allerede optagne borgere som i forhold til evt. helt nye typer af behov, der fordrer udvikling af nye tilbud.

Udviklingen og udgifterne (taksterne) er et væsentligt element i hele konceptet vedrørende rammeaftalerne. Det er i forbindelse med rammeaftalerne, udviklingsbehovet og priserne fastlægges.

Der er således ikke behov for en særlig udviklingspulje.

6. Brugerindflydelse

A) Rådet mener, at det bør fremgå af lovforslagets bemærkninger til § 188, at de udsatte grupper bør være repræsenteret i udviklingsrådene.

B) Rådet mener i øvrigt, at de udsatte grupper bør sikres en repræsentation i permanente organer svarende til handicaprådene. Det kan enten ske ved at udvide handicaprådene til også at omfatte de socialt udsatte eller ved at oprette tilsvarende råd for de udsatte grupper.

Svar

Ad A) S sammensætningen af udviklingsrådene aftales regionalt mellem kommunerne i regionen og regionen. Ud over repræsentanter fra kommunerne og regionen, skal der være repræsentanter for brugerne i regionen.

Da det skal være muligt at tilpasse repræsentationen i forhold til den brugerorganisering, der er i regionen, er det loven ikke præcist fastsat hvilke brugerorganisationer, der skal være medlemmer af udviklingsrådene.

Der er således intet til hinder for, at de udsatte grupper fx de hjemløses Nærudvalg bliver repræsenteret i udviklingsrådene.

Ad B) Efter § 16 i forslag til servicelov (L 38) sørger kommunalbestyrelsen for, at brugerne af tilbud efter serviceloven får mulighed for at få indflydelse på tilrettelæggelsen og udnyttelsen af tilbuddene.

Kommunalbestyrelserne fastsætter skriftlige retningslinier for brugerindflydelsen. Kommunalbestyrelserne kan således nedsætte et eller flere råd, der kan rådgive kommunen om hvordan tilrettelæggelsen af indsatsen bør ske.

Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med anvendelsen af et regionalt tilbud sikre – ligesom ved benyttelsen af andre leverandørers tilbud - at brugerinddragelse og medindflydelse er en naturlig del af tilbuddet, og at brugerne og personalet gøres bekendt hermed.

I dag er brugerindflydelsen på fx forsorgshjem og herberger sikret ved adgangen til at organisere sig på boformen. Dette foregår typisk ved oprettelse af beboer- eller brugerråd. Denne adgang til organisering på de enkelte boformer videreføres uændret.

På det regionale eller amtslige niveau omfatter organiseringen af brugerindflydelsen på hjemløseområdet alle boformer for hjemløse i amtet. Hensigten er at få indflydelse på amtets eller kommunernes politik på hjemløseområdet. Dette arbejde varetages af Nærudvalgene, der består af repræsentanter fra de enkelte boformer i amtet.

Alle nærudvalg dannede i 2001 en landsdækkende interesseorganisation: **S**m menslutningen af Nærudvalg i Danmark (SAND). SAND har til formål at arbejde for og modvirke årsagerne til og virkningerne af hjemløshed, bl.a. ved at skabe kontakt til og samarbejde med relevante myndigheder med henblik på at skabe acceptable forhold i tilbuddene til hjemløse, sikre tilstrækkelige tilbud og fastholde kvaliteten i tilbuddene.

Det er min vurdering, at de udsatte grupper ved forslaget i § 16 i L 38 er sikret mulighed for at få indflydelse på tilrettelæggelsen og udnyttelsen af tilbuddene, der stilles til rådighed efter serviceloven.

7. Sikring af vidensopsamling og vidensformidling på udsatteområdet

For Rådet er det vigtigt, at den viden, der findes i videnscenter for socialt udsatte, bliver bevaret og udbygget.

Svar

Jeg er enig i, at der forsat er brug for ny viden. Videns og Formidlingscenteret for Socialt Udsatte vil naturligvis også efter kommunalreformen indsamle oplysninger og erfaringer om udviklingen på udsatteområdet, således at der er aktuel viden til rådighed.

Eva Kjer Hansen

/Aksel Meyer